

ОКРУГЛИ СТО „ВОЈНО ШКОЛСТВО И КАДРОВСКА СЕЛЕКЦИЈА У СРПСКОЈ И ЈУГОСЛОВЕНСКОЈ ВОЈСЦИ 1850–1992”, БЕОГРАД, ИНСТИТУТ ЗА СТРАТЕГИЈСКА ИСТРАЖИВАЊА, 25. АПРИЛ 2025. ГОДИНЕ

У оквиру реализације научноистраживачког пројекта „Војно школство и кадровска селекција у српској и југословенској војсци 1850–1992”, 25. априла 2025. године, реализован је истоимени научни скуп у научној сали Института за стратегијска истраживања. На округлом столу учествовало је 11 научних радника из Института за стратегијска истраживања Универзитета одбране, Филозофског факултета Универзитета у Београду, Института за савремену историју и Катедре друштвених наука Војне академије. Циљ скупа био је да се укаже на значај система војног школства као темељног фактора у изградњи кадровског потенцијала оружаних снага, као и на важност утврђивања јасних и доследних критеријума за избор кандидата за школовање, селекцију током школовања и кадровско постављање након завршетка образовног процеса и усавршавања. Посебан акценат стављен је на анализу историјских примера ради идентификовања евентуалних пропуста и слабости у процесима школовања и селекције, у циљу формулисања предлога за унапређење ових процеса у савременом контексту.

Скуп је поздравном речју отворио директор Института за стратегијска истраживања проф. др Драган Станар, који је истакао значај оваквих скупова, нарочито уколико су део пројектних активности научноистраживачких целина Универзитета одбране. Округли сто је реализован кроз три панела. Првим панелом, у коме су обрађене теме у вези са развојем војног школства и кадровске селекције у војсци Краљевине Србије, председавао је ванр. проф. пуковник др Слободан Ђукић, начелник Катедре друштвених наука Војне академије. У том панелу презентована су четири реферата. Др Ненад Ж. Петровић из Одељења за војну историју Института за стратегијска истраживања представио је рад на тему „Полагање официрских испита у Српској војсци”, ванр. проф. пуковник др Далибор Денда, начелник Одељења за војну историју, изложио је рад на тему „Виша

школа Војне академије Краљевине Србије 1884–1914”, након чега је проф. др Александар Животић са Филозофског факултета Универзитета у Београду поднео излагање под насловом „Бенералштабна припрема (1903–1914): планови и програми”. Први панел затворио је потпоручник Стефан Шипка, истраживач из Одељења за војну историју Института за стратегијска истраживања, излагањем на тему „Путеви модернизације: упоредна студија високог војног школства у Србији и Бугарској (1879–1912)”.

Други панел, који је обухватио три реферата о школовању официра и подофицира у периоду између два светска рата, модерирао је начелник Одељења за војну историју Института за стратегијска истраживања ванр. проф. пуковник др Далибор Денда. У оквиру панела ванр. проф. пуковник др Слободан Ђукић са Војне академије представио је рад на тему „Школовање официра у Краљевини СХС/Југославији”. Након њега др Милош Жикић, научни сарадник из Института за савремену историју говорио је на тему „Слушаоци Више школе Војне академије 1920–1925”, а пуковник доц. др Миљан Милкић, као последњи излагач у оквиру овог панела, изложио је тему „Школовање и усавршавање подофицира у војсци Краљевине Југославије”.

Трећим панелом, који је био посвећен образовању и кадровској селекцији у Југословенској народној армији након Другог светског рата, председавао је пуковник доц. др Миљан Милкић. У оквиру тог панела др Татјана Милошевић, научни сарадник из Одељења за војну историју Института за стратегијска истраживања, представила је рад на тему „Настанак и развој првих официрских школа у ЈА/ЈНА 1945–1950”, док је капетан прве класе Душан Станић, асистент са Војне академије, говорио на тему „Војно школовање у југословенској армији из угла војне штампе (1945–1950)”. Потпоручник Милош Чорбић, асистент из Одељења за војну историју Института за стратегијска истраживања, излагао је на тему „Школовање подофицира рода пешадије у ЈА/ЈНА 1945–1963: мотиви и организација”, док је радни део скупа завршен излагањем др Бојана Димитријевића, научног саветника из Института за савремену историју, на тему „Школовање припадника ЈНА у оквиру програма америчке војне помоћи 1951–1958”.

На крају сва три панела било је предвиђено време за дискусију од по 20 минута, што су учесници округлог стола искористили за по-

стављање питања и отклањање дилема које су се искристализовале за време излагања.

Завршну реч на крају скупа, у коме су сумирани резултати и изведени закључци, дао је пуковник др Далибор Денда, начелник Одељења за војну историју ИСИ, које је и носилац реализације пројекта „Војно школство и кадровска селекција у српској и југословенској војсци 1850–1992”. Научни резултати проистекли из рада округлог стола у форми чланака биће објављени у тематском броју часописа *Војноисторијски гласник* за 2025. годину.

Потпоручник Стефан Шипка